

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 7. august 2008
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Christian Wiese Svaneberg
Sagsnr.: 2008-748/21-0326
Dok.: CWS40846

GRUNDNOTAT

vedrørende Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om ændring af Rådets beslutning 2001/470/EF om oprettelse af et europæisk retligt netværk på det civil- og handelsretlige område

KOM(2008) 380 endelig

Resumé

Forslaget sigter mod at styrke det eksisterende europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område og gøre netværket bedre i stand til at sikre, at dommere og andre jurister anvender fællesskabsretsakter og konventioner effektivt. Forslaget indeholder bl.a. en bestemmelse, hvorefter Danmark tildeles status som observatør i forbindelse med afholdelsen af netværkets møder. Forslaget vurderes ikke at være i strid med subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet. Forslaget er omfattet af Danmarks forbehold, og vil allerede derfor ikke have lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side er man umiddelbart positiv over for forslaget.

1. Baggrund

Ved beslutning af 28. maj 2001 oprettede Rådet et europæisk retligt netværk på det civil- og handelsretlige område. Netværket har til formål at forbedre, forenkle og fremskynde det praktiske samarbejde mellem med-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

lemsstaterne på det civil- og handelsretlige område. Rådsbeslutningen har fundet anvendelse siden 1. december 2002.

Netværket varetager bl.a. sine opgaver gennem møder afholdt mellem netværkets såkaldte kontaktpunkter, der består af repræsentanter fra de enkelte medlemsstaters retssystemer.

Rådsbeslutningens artikel 19, stk. 1, forpligter Kommissionen til regelmæssigt at forelægge en rapport om beslutningens anvendelse for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Rapporten skal om nødvendigt ledsages af forslag til ændringer af beslutningen. Beslutningens artikel 19, stk. 2, angiver en række emner som rapporten bør behandle, herunder bl.a. hvorvidt offentligheden skal gives direkte adgang til netværkets kontaktpunkter, og hvorvidt de juridiske erhverv skal have adgang til og inddrages i netværkets arbejde.

I henhold til denne bestemmelse afgav Kommissionen den 16. maj 2006 en rapport om anvendelsen af rådsbeslutningen (KOM(2006) 203 endelig). Rapporten afdækkede en række mangler ved den måde, hvorpå nettet fungerer, og Kommissionen bemærkede i den forbindelse, at hele nettets potentiale langt fra er udviklet, og at det er nødvendigt, at netværket råder over de nødvendige midler for at udføre sine opgaver. Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog på mødet den 19. – 20. april 2007 en række konklusioner vedrørende det europæiske retlige netværk som reaktion på Kommissionens rapport.

Kommissionen har fremsat det foreliggende forslag for at adressere de påpegede mangler samt generelt gøre netværket bedre i stand til at sikre, at dommere og andre jurister anvender fællesskabsretsakter og konventioner effektivt. Udover at gøre netværket mere effektivt har forslaget til hensigt at forny den retlige ramme og tilføre nye midler til netværket, således at det fremover vil kunne gøre sig gældende som et vigtigt element i samarbejdet mellem alle aktører på det civilretlige område.

Det danske forbehold

Forslaget er fremsat med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV. Forslaget er derfor omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, og Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af forslaget, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Den gældende rådsbeslutning om oprettelse af et europæisk netværk på det civil- og handelsretlige område, som foreslås ændret, er også omfattet af Danmarks forbehold. Danmark er derfor heller ikke medlem af det retlige netværk på det civil- og handelsretlige område. Opmærksomheden henledes imidlertid på, at Danmark efter Kommissionens forslag får ret til at være repræsenteret på netværkets møder som observatør, jf. nedenfor under pkt. 2.

2. Forslagets indhold

Kommissionen foreslår følgende ændringer i den gældende rådsbeslutning om oprettelse af et europæisk retligt netværk på det civil- og handelsretlige område:

- Nettet foreslås åbnet for faglige sammenslutninger, der på nationalt plan repræsenterer de juridiske erhverv (artikel 2, stk. 1, litra e, og artikel 5, stk. 1, andet afsnit).
- Bestemmelserne vedrørende kontaktpunkterne foreslås konsolideret (artikel 2, stk. 2, andet afsnit).
- Nettet opgaver foreslås udvidet, således at retsinstanser og myndigheder kan indhente oplysninger om indholdet af en anden medlemsstats lovgivning ved at anvende netværket (artikel 3, stk. 2, litra b, og artikel 5, stk. 2, litra a).
- Det foreslås, at der skal afholdes mindst ét årligt møde mellem nationale kontaktpunkter og de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat (artikel 6, stk. 2).
- Det foreslås at pålægge kontaktpunkterne at udarbejde en rapport om deres aktiviteter hvert andet år (artikel 5, stk. 2, litra f).
- For at sikre en hurtigere behandling af anmodninger om retligt samarbejde i netværket foreslås bl.a. en frist for behandlingen (artikel 8).
- Antallet af repræsentanter, som medlemsstaterne kan sende til kontaktpunktmøder, foreslås forhøjet fra fire til seks medlemmer (artikel 9, stk. 2). Det bemærkes, at forslaget punkt 6 på side 15 vedrørende denne ændring indeholder en fejl, idet ”artikel 9, stk. 2” er anført som ”stk. 9, stk. 2,”.
- Der foreslås mindre tiltag for at styrke borgernes domstolsadgang og informering af offentligheden (artikel 3, stk. 1, litra b, artikel 5, stk. 2, litra c, ny artikel 13a og artikel 17, stk. 4, litra b).
- Det foreslås at pålægge netværket at opretholde forbindelser med andre europæiske netværk, der deler de samme målsætninger,

samt at udveksle erfaringer med netværker for retligt samarbejde i tredjelande og med internationale organisationer, som fremmer det internationale samarbejde (ny artikel 12a).

- Der foreslås en ny bestemmelse om observatørens deltagelse i netværkets møder. Efter denne bestemmelse kan Danmark lade sig repræsentere på de møder, som netværkets kontaktpunkter og netværkets øvrige medlemmer afholder, og tiltrædende lande kan inviteres til at deltage i nettets møder som observatør (ny artikel 11a).
- Det foreslås endelig, at Kommissionen skal aflægge rapport om nettets aktiviteter hvert tredje år frem for hvert femte år (artikel 19).

3. Gældende ret

Kommissionens forslag rejser ikke spørgsmål i forhold til gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Som anført i pkt. 1 ovenfor er forslaget fremsat med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV og derfor omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Danmark deltager ikke i vedtagelsen af regler med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV, og reglerne vil ikke være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

5. Høring

Kommissionens forslag vil blive sendt i høring snarest muligt. Når høringen er gennemført, vil høringssvar og en høringsoversigt blive sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

6. Subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet

Om subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet har Kommissionen bl.a. anført, at forslagets mål med at styrke det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne og en effektiv domstolsadgang for personer, der invol-

veres i tvister på tværs af grænserne, ikke på koordineret vis og i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne.

Kommissionen har yderligere anført, at forslaget først og fremmest har til formål at styrke det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne, hovedsagelig ved hjælp af nettets eksisterende strukturer, og at forslaget ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet.

7. Andre landes kendte holdning

Der ses ikke at foreligge officielle tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig dansk holdning

Danmark deltager på grund af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender som nævnt ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende beslutningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark, jf. punkt 1 ovenfor.

Fra dansk side er man imidlertid overordnet positiv over for initiativer der har til formål at forbedre det praktiske samarbejde mellem medlemsstaterne på det civil- og handelsretlige område. Regeringen ser positivt på, at Danmark ved beslutningsforslaget får ret til lade sig repræsentere på netværkets møder som observatør. Netværkets møder kan bl.a. vedrøre anvendelsen af retsakter, som Danmark er tilknyttet på mellemstatsligt grundlag i henhold til parallelaftaler mellem det Europæiske Fællesskab og Danmark.

Det er vurderingen, at forslaget generelt vil styrke det eksisterende retlige netværk samt gøre netværket mere effektivt.

9. Orientering af andre af Folketingets udvalg

Dette grundnotat vedrørende Kommissionens forslag sendes – ud over til Folketingets Europaudvalg – også til Folketingets Retsudvalg.